

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagoi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

Tots perdent!

OSALTRES hem perdut amb molta honra i els nostres adversaris han guanyat amb molt vilipendi.

Aquest seria el comentari sintètic que podria fer-se a les eleccions del diumenge, en les quals la «Lliga Regionalista» es trobà, amb sorpresa, que havia eixit triomfant, materialment. Moralment, ja és altra cosa. Moralment, la «Lliga» ha sofert una derrota, de la qual no és pas fàcil que se n'aixequi mai més.

En efecte, la «Lliga» ha pactat, descaradament a voltes, a voltes hipòcritament, amb tots els seus adversaris d'antany, amb tots aquells partits polítics centralistes que perseguí encarniçadament i que estaven derrotats per sempre, si ella no'ls hagués donat beligerància.

La «Lliga», si té vergonya, no pot ja mai més parlar de caciquisme, i no deu rebel·lar-se altre cop contra aqueixes fraccions jaumistes, catòliques, lliberals i conservadores, que l'han ajudada a treure la dotzena de diputats que porta al Congrés.

En el món de la política, com en el món dels negocis, ningú fa res per res.

Un dia o altre, més tard o més aviat, aqueixos bons amics d'ocasió, aqueixos aliats electorals, reclamaràn a la «Lliga» el pagament del favor que acaben de fer-li.

La «Lliga», doncs, ha contret un deure amb els qui en temps de puresa regionalista eren considerats com a rèprobs, causants de la runia nacional i enemics de les reivindicacions nacionalistes. La «Lliga» no pot ja reproduir el seu credo, ni cal que aixequi la veu en nom de cap d'aquelles coses sacrosantes que un jorn invocava, i, si l'aixeca, cometrà una ingratitude tant més negra quan més la seya poixansa sigui deguda a pactes i a concomitancies generosament ofertes i incondicionalment acceptades en hores crítiques de por i de feblesa.

La «Lliga», vençant amb l'empenta de tota mena de monàrquics, no deu atrevir-se a sostenir l'equivoc d'una indiferència doctrinària respecte a la forma de govern que ha de regir a Espanya i Catalunya.

D'una vegada per sempre s'ha declarat monàrquica, i el diputat que representa millor el sentiment col·lectiu dels regionalistes és aquell marquès de Camps, reialista abans que català, noble amb blasons abans que home modern, cacic vergonyant que ordena als seus masovers que votin a qui ell li plau, abans que ciutadà amb consciència lliberal.

Encara més; la «Lliga»—que's vantava amb raó, o sense, d'haver purificat el sufragi a Barcelona; d'haver conseguit moralitzar aqueixa alta funció de ciutadania,—avui, a

impuls del pànic, l'ha substituïda de bell nou, esmersant els procediments mateixos de tots els vells i celestinescs inculcadors de les lleis electorals.

La «Lliga» s'ha valgut de la pressió oficial i de la compra de vots—que parlin els electors de La Bisbal i Puigcerdà;—en molts districtes els seus homes estaven, per dir-ho així, encasillats pel Govern; totes les manyes, deixades feia temps per immorals i arcaiques, han sigut rejevenides i esmersades pels que mai se cansen d'invocar el nom de Catalunya, com a marca de fàbrica o etiqueta comercial.

Aquí un «Barberillo» de Sans, cap de ban d'una quadrilla de qüefes de roda, estava al servei de la «Lliga»; aquí un «Pol», redactor de *La Veu*, dirigia personalment els treballs de reclam i de propaganda del Doctor Queraltó, nom que s'interposava com un contra-verí a la candidatura de Coalició Republicana. I això és sols lo que's sab, i no cal provar-ho, per ésser del domini públic, i això unit amb lo que's sospita i amb lo que s'ignora, constitueix tot un historial d'oprobri per a nostres grans patriotes de la «Lliga».

No hi valen habilitats periodístiques ni embusteries de cap mena; no hi valen *Segadors*, cantats an el paroxisme irreflexiu de l'alegria que proporcionen quatre mil vots de majoria; no hi val la simulada correcció de lèxic post-electoral; la «Lliga», en aquestes eleccions, ha sigut també derrotada. Sobre d'ella pesa i pesarà una terrible claudicació, una probada i convincent renúncia dels seus principis. La «Lliga» ha devingut un organisme perfectament espanyol, i per això ha obtingut també els vots dels espanyolistes. Malgrat tan estranyes i varies adhésions, els vots que ha sumat en la capital acusen una merma. Tornem a repetir que la «Lliga» ha sofert una derrota. L'única victòria evident és la dels seus tartúfers escriptors de *La Veu*, que han trobat una denominació comú per a dignificar als que formen el bloc anti-republicà. El mot *mancomunistes* és una troballa.

Que per molts anys!

Com la majoria de diputats adictes al Govern no és gaire ferma, mireu molt pròximes unes altres eleccions. Quan aquestes arribin, tornarem a parlar amb la «Lliga». Aleshores riurà de gust, el que rigui per darrera vegada.

X. X.

RECONFORT

I la coalició radical-nacionalista hagués triomfat en les urnes el passat diumenge, és possible que jo hagués dedicat l'article d'avui a analitzar fredament la nova manera del nacionalisme, la delicadesa de les seves dobles i antitètiques relacions amb radicals i conjuncionistes, el difícil manteniment del seu sentit català davant el monopoli aparent del catalanisme per la «Lliga», i en fi l'ambigüetat en que's trobarien els vells conductors obligats a surar sobre'l naufragi de la vella *conductora*. Però no, no. La derrota me fa sentir l'impuls d'escriure avui com a *entusiasta*, i no com a *crític*; com a *passional* i no com a *reflexiu*... Voldria acudir a la nota de l'himne, al tò de bocina de la revivalla, i no a l'amarga consideració sobre'ls motius i les expiacions de la desfeta...

Però... és ben bé desfeta? ¿No hi haurà una certa puerilitat en induir definitius en-sorraments pel sol fet d'una oscilació naturalíssima i explicable en els vots d'una capital febrosa, apassionada, turbolenta, qui canvia d'opinió fàcilment, a l'impuls de la pròpia dinàmica congènita?

Sí, sí. Les darreres eleccions de Barcelona confirmen l'antiga veritat: hi ha dues Barcelones, la rica i la pobre, l'interessada i l'idealista, la realista i la romàntica. Divagant per les Rambles, quasi podríem anar desorientant al pas els votants d'una i altra categoria, com el patriciat i el tribunal d'una moderna Roma. Hi ha aires de provocació i batalla en cada esguart, sensació de topada en cada moviment, provocacions implícites en cada gest. I veieu com en els comicis, les dues Barcelones rivalitzen en potencia quantitativa:

¿Què són 5.000 vots de diferencia d'en Rahola an en Lerroux, sobre un cens com el de Barcelona?

Es ridícol, és mesquí, fonamentar sobre una petita resta un Waterloo del radicalisme. Considerem que hi hà pèrdues d'acta que no ho serien dins un sistema divers, entre'ls molts que pot adoptar el sufragi universal, sense desvirtuar-se; per exemple: resultaria excessiu, per a tot proporcionalista, que la voluntat de 5.000 votants haja donat a la Barcelona de les dretes una ventatja de tres diputats sobre la Barcelona de les esquerres; i que mentre 26.000 votants produeixen 5 diputats, 22.000 en produeixin sols 2.—5.000 votants, en fi, han decidit l'elecció de cinc candidats, un per cada miler.—Hi hà un no se què de joc de criatures en aqueixes cabaes. El propi senyor Cambó, després d'una derrota, feia observar, amb justesa, que'l cos electoral no és una mate-

ria inert, i que demà es torna a conquerir fàcilment lo que ahir se va perdre. Tot depèn de l'actuació dels electes...

Les eleccions, en tota Espanya, confirmen en general la posició de l'idea republicana dins la distribució dels valors polítics espanyols. La república, sistema propi de grans cultures col·lectives, doctrina de desinteressats i no d'arrivistes, és un genre polític que sols se troba en plenitud a Catalunya, com a idea nacional.

En el restant d'Espanya floreix quasi únicament en els grans centres, en la ciutat, que allà és una concentració, i no una excel·lència social dispersa, com és a Catalunya. Madrid, qui lluita amb el medi cortisà i buròcrata, consegueix treure cinc diputats republicans, entre'ls quals hi hà aquests tres noms, tan útils en les batalles: Castrovido, Iglesias, Soriano. En Pau Iglesias guanya ademés l'acta d'Oviedo, expressió de que la moderna Asturias es també Covadonga del futur socialisme espanyol, com ho es Viscaia.

Entre les victories catalanes, ademés de la confirmació d'actes nacionalistes a favor d'homes tan benemèrits com en Carner, com en Salvatella, ungit *leader* de la Conjuració espanyola, com n'Albert, veritable diputat de la Cultura i per la Cultura, hem d'esmentar la reconquesta de Girona, rescatada gloriósament del carlisme; hem de consignar sobre tot l'acta triomfadora d'en Marcellí Domingo, aqueix jove campió qui ha tingut l'acert i la gracia senyorial de mantenir-se sempre per damunt els petits odís divisionistes, i obrir l'ànima a totes les vibracions de la modernitat.—Però, contrariament an aqueixes exaltacions, hem de planyer la derrota d'en Jaume Brossa i la d'en Salas Antón, aquests lliutadors qui haurien portat al Congrés una halenada de sa estrangerisme, una escamesa d'Europa, dos noms sanament compensadors de les tristesses de 1909.

...Ja torna a sonar, amics, en el meu interior la farfara de l'himne. Vetaquí que jo—com deia aquests passats dies a un gran amic—m'era tancat en el meu reclus familiar, un poc cansat de la lluita diària, aspirava a la gran dolcesa de tancar una pesada porta entre'l món i jo, i d'obrir els meus clàssics a la vora de la meua font... Però, de sobte, allà al defora, sento el soroll del corn que'm crida a la feina. Sobre'ls nostres caps ressona una forta paraula: Reconstituïció; renovellament; recomenç. El prefixe de les grans pertinencies, de les grans obstinacions, *re*, retorn, cobra avui una ressonancia d'evocació, de toc d'agrupament a les línies.

No confonguem el fracàs momentani d'una elecció, que's un compte, amb el fracàs d'un principi, que és una idealitat. El

poble, a vegades, no és digne encara de redempció, perquè la seva ineducació antiga no pot ésser àrbitra i fantox de l'educació nova. Les multituds poden fallar, però les doctrines romanen. Hi ha una lluita d'idees que no moren, encara que la batalla de la plaça contrariï els designis dels homes. En tot comici hi ha una llei permanent de progrés per sobre les vacil·lacions ocasionals i anecdòtiques dels escrutinis. Elevem la discussió, divinitsem el combat.

El temps és una cosa impura, que desplaça les línies com el moviment, i fa caure sobre les placideses eternes dels principis l'ombra oscilant de les multituds en les places públiques. Què hi fa un contratemps electoral, en la majestat de l'evolució d'una doctrina, en la penosa auto-emancipació d'un poble, que's lliberta a sí mateix del llot material i es cisella l'estatua sobre la carn viva? Companys, a la paraula, a l'obra! Ordeneu-me!

GABRIEL ALOMAR

La lliçó de la derrota

El fracàs sofert per la candidatura que vàrem fer nostra, no'ns ha sorprès, perquè'l pressentíem i no'ns ha deixat aclaparats perquè no ha mimvat ni una engruna la importància del partit republicà de Catalunya, venint a constituir, la derrota, una profitosa lliçó per a l'avenir.

No'ns hem cansat mai d'indicar la conveniència d'una cordial unió entre tots els republicans. Per la mala costum de creure que constitueixen tot el partit les quatre persones que'ns volten, no tenim mai en compte l'opinió de la gran massa de republicans que no freqüenta els casinets ni s'ensenyen en les manifestacions. I aquesta bona gent republicana, que no vol ni sab comprendre perquè'ns hem de barallar els republicans, s'ha retret, asquejada, de la lluita del diumenge passat, no semblant-li que una senzilla coalició de persones mereixés l'entusiasme que s'hauria posat en una fusió d'ideals.

Per a combatre eficazment l'invasió de les dretes no s'ha de negar l'entrada en la unió d'esquerres a elements tan prestigiosos com els vells federals i a una branca, encara del republicanisme, tan important com els reformistes. Si per a evitar la preponderància de la Lliga a l'Ajuntament va buscar-se la cooperació del anacrònic jaumisme, ¿a nom de què rebutjar la col·laboració del reformisme per a derrotar a la mateixa Lliga en les eleccions de diputats?

També la passiva resistència a incloure en la candidatura el prestigiós nom del nostre Alomar, va produir una mala impressió, perquè semblava que defensava cada fracció convinguda l'egoisme d'una acta més.

El desinteressat concurs que hem prestat a la candidatura republicana i l'entusiasme que hem posat en la seva defensa, ens dona dret a dir llealment lo que sentim, avui que les nostres observacions ja no poden comprometre cap campanya.

La manera poc franca i gens generosa de pactar l'aliança i algunes greus errades dels darrers dies, foren les principals causes de que no entrés a l'ànima del poble l'entusiasme per aquestes eleccions. Els republicans abnegats volen que tot l'odi sigui per a la reacció, de conservador en avall; la tolerància pel lliberalisme, sigui quina sigui la forma de govern en que's desenvolupi; i l'amor per als progressius de republicà conservador en amunt.

Però sembla que'ls republicans no podem viure sense covar algun despreci contra algú de la nostra família. El buit que queda en el pit, a l'extingir-se un odi, l'omplim tot desseguida amb un altre odi fratricida. I tantes altres coses com hi ha que reclamen l'energia de les nostres indignacions!

Encara hi som a temps. Creiem necessària la continuació d'aquesta aliança, nascuda entre les dugues fraccions realment més antitètiques del republicanisme. Que s'aixampi l'abraçada fins a cabre-hi tothom, convencem-nos de la necessitat d'oblidar velles rancúnies. Ajuntem-nos tots els que volem de debò a Catalunya i tots els que es-

timen fonament a la Llibertat. No marquem amb adjectius inútils les maneres diferents d'estimar a l'Ideal, si l'Ideal és un de sol per a tots.

I si en una campanya contra la reacció sabem ajuntar des del republicà més conservador al socialista més radical, el poble respondrà a la nostra crida amb els entusiasmes de sempre, amb sa probada fè i amb ses generoses energies.

Si les lliçons de la derrota no sabem aprofitar-les demostrarem que poden més en nosaltres les puerils vanitats i els petits odis, que l'amor a la Llibertat i a Catalunya.

JEPH DE JESPUIS

SONATA LXIII

A s'ha acabat. Hem perdut. Que... per què? Mireu, nois, jo quasi soc partidari de aquell ministre del Soldà, de La butifarra de la llibertat.

No us en recordeu?

«—La primera l'hem perdut perquè'ls altres van guanyar.
—Les raons que tu'm sols dar sempre'm deixen convençut».

I es això; crec que hem perdut, no perquè ells siguin més bons, ni perquè siguin més, ni per mor del clero, no; hem perdut, perquè'ls altres van guanyar.

Mireu, nois, a mida que poso anys, tinc dolor i els cabells me blanquegen, sento

més simpatia i àdhuc més admiració per aquests moros que volem civilitzar.

Que tranquil devia esdevenir el ministre, després de respondre an el séu amo i senyor amb una raó tan convincent!

Quina satisfacció la del Soldà, al poguer respondre:

«Les raons que tu'm sols dar sempre'm deixen convençut».

Així han de pendre's les coses, i no com aquests diputats que han perdut i s'ho prenen a la tremenda, i cerquen pèls a les actes, i s'inventen tupinades.

Aquell bromista que's deia Rabelais, al contar-nos el naixement inversemblant del séu fill Gargantúa, ens diu que ho hem de creure, perquè, segons Sant Pau, «Charitas omnia credit», i no va contra'l dogma lo que ell diu.

El candidat que s'ha gastat els diners i la saliva, que creia tenir majoria, que fins n'estava segur, al tenir noves de la seva derrota, també s'ho ha de creure i pendre-s'ho amb paciència, perquè no hi ha dubte de que'l séu contrari pot haver repetit el miracle dels pans i els peixos, i perquè, si no s'ho creu, li passarà allò de «Qui no vol creure a la bona mare, ha de creure a la pell de cabra».

Molt bé. Ja ho veieu. La «Lliga» ha guanyat i jo ja us parlo de Sant Pau...

Ja tornem a tenir braus, i ja tornem a tenir ferits; diumenge no va ésser gran cosa; és que'ls destres no estan entrenats i defensen massa la pell. Quan tinguin més confiança amb les besties ja's deixaràn fer peciolles...

No'n vui parlar més; fa fàstic.
Enric: que no'm portes beure?

MORITZ IV

Després de l'escrutini (Dialog de circumstancies)

LA LLIGA: — I doncs ¿què n'has fet d'aquells quaranta mil republicans?

L'ALTRA: — El dia que'ls vulguis comptar.... al carrer, estan a les teves ordres.

RESPONENT en Dato als que se li han queixat de les derrotes sofertes en les darreres eleccions, ha dit:

—Paciència, també nosaltres podríem queixar-nos, puix hi ha una colla d'amics a l'aigua.

Justa!... No, si tant aquí com a fóra d'aquí, tots hem sortit perdent.

Per lo demés, en Dato, al dir lo que ha dit, segurament pensava amb en Puig de la Bella Casa, amb en Soler i March, i amb algun altre regionalista dels encasillats.

El doctor Delbot ha presentat a l'Academia de Medecina de París a un operat, al qual ha substituït el ventre de carn per un de goma.

Diu que'l malalt es troba tan bo com abans. Ara serà qüestió de saber si a un ventre de goma li cal menjar la mateixa quantitat d'aliments que un ventre natural.

De totes maneres, un ventre de goma sempre resultarà una gran ventajeta per a jugar al football, i estalviar-se el braguer, i fins—per què no?—per als regidors dispèptics.

S'ha descobert lo que cobrava, anyalment, el difunt cardenal Oreglia:

Com a cardenal de curia	L. 21.000
Amb caràcter de Camarleng	> 8.000
Com a secretari de 2 congregacions	> 14.000
Per la prevenda del bisbat d'Hostia	> 93.800
Total	L. 136.800

Total, cent trenta-sis mil vuitcentes lires, cada any, per a un home sol.

I que vagi dient Jesucrist que «tot lo superfluo s'ha de donar als pobres».

El petit Miranius va a un col·legi de capellans. L'altre dia va ficar-se molt bé en l'esplicació que feia un dels padres, sobre'l naixement de la primera dona.

—Eva va sortir d'una costella d'Adam!

Avui, el petit Miranius, s'ha despertat amb un gran dolor de costat:

—Mama! Mama!—ha cridat.—Cuiti, vingui, que'm sembla que tindrè... una dona!

Les Planes, 14 de febrer.

L'última correspondència, publicada en aqueix periòdic, va picar la delicada pell d'alguns regidors actuals, segons vàrem poguer observar. Amb tot, el prop-passat diumenge fou convocada una reunió de poble per a donar compte de la situació en que's troba el nostre Municipi, però que no tenia altre fi que demostrar al poble una negror que ja sabia que no existia en contra l'Ajuntament que acabava de cessar. Mes no'ls sortí tot com desitjaven, puix que a la mentada reunió hi assistiren tres honorats regidors que encara exerceixen com a tals i que's mantenen verament lliberals, que varen contrarestar-los amb el cap ben alt, i amb tota espontaneïtat esplicaren la seva gestió i la dels seus companys cessants. Mes quan s'havia entaulat una lluminosa discussió i estant en son apogeo la reunió, va sentir-se una veu que digué: «S'aixeca la sessió: és hora d'anar a missa».

Quina feina es va fer! Quina reunió més profitosa! Amb poques com aquella tindríem el Municipi arreglat.

Agramunt, 28 de febrer.

El dimecres de Cendra va celebrar-se l'enterrament de la sardina (o del Carnestoltes). Uns quants joves disfregats amb indumentaries de capellà, de fratre, de notari, d'escolans, etc., és a dir tota la comitiva suficient per fer el ridícol.

Doncs, ara, el rector ha parlat de denunciar-los perquè usaven roba com la seva indumentaria. I tot això és que té rabiola perquè no l'ha poguda enterrar ell, la sardina.

Es a dir... qui sab si l'ha enterrada!

La comedia de les urnes

I

ABANS DE LES ELECCIONS

— Senyor Sánchez...
 — President...
 — Està ja la cosa en marxa?
 — Fidelment he anat seguint les instruccions que va dar-me.
 — Rodes i tupins?
 — A punt.
 — Actes en blanc?
 — N'hi ha bastantes.
 — La santa sinceritat?...
 — Al quarto fosc i amarrada.
 — Molt bé!... Davant del país no s'oblidi del programa:
 «Eleccions sistema anglès.
 »En la pròxima batalla
 »el Govern no va amb ningú.
 »La nació té la paraula
 »i ella, amb tota llibertat,
 »dirà a quin cantó's decanta».
 — Això mateix.
 — Sobre tot,
 no desampari la màquina.
 ¿Ja recorda els diputats
 que'ns han de tocar a nosaltres?
 — Doscents vuit o doscents deu.
 — I els conseqüirem?...
 — Des d'ara
 pot dar-los com elegits.
 — Déu ho faci!...

II

DURANT LES ELECCIONS

Telegrama de llevant:
 «L'oposició ens aventaja.
 »¿Què haig de fer?» Resposta urgent:
 «Fiqui a la presó a l'alcalde,
 »deïngui al jutge de pau
 »i endugui-se'n l'urna a casa».
 Telegrama de ponent:
 «Si no s'opera un miracle,
 »guanyarà l'oposició».
 Contestació: «Tiri barra.
 »Costi lo que costi, vull
 »que'l nostre s'emporti l'acta».
 I van, per aquest estil
 arribant noves dramàtiques:
 «Senyor ministre: Acabem
 »d'estripar trenta-nou actes».
 «Senyor ministre: Hem donat
 »una panadera al batlle».
 «Senyor ministre: Sis morts
 »i catorze ferits graves».
 «Senyor ministre: ¡Civils,
 »que això està anant-se'n en l'aire!»

III

DESPRÉS DE LES ELECCIONS

— Amic Sánchez...
 — President!...
 — ¿Què se'n sab de la batalla?...
 — Tot ha anat bé. Havem triomfat!...
 — Legalment, eh?...
 — Sense trampes.
 — Guapo!... ¿Es a dir que tindrem
 les espatlles ben guardades?...
 — Amb doscents vuit diputats,
 pot comptar!...
 — Es vostè un àligal!...
 ¿Veu com el sistema anglès,
 practicat amb mires amples,
 no dona mal resultat?...
 — Així mateix ho esperava.
 — ¡Quina alegria, amic meu!...
 Tingui, accepti una abraçada!...
 — Gracies!... I ara, amb son permís,
 i si altra cosa no'm mana,
 vaig a rentar-me les mans,
 perquè les tinc... que fan llàstima.

C. GUMA

Un partit nou?

Aviat no hi cabrem a les Esquerres. Ara, de resultes d'aqueixa lliçoneta d'història que les urnes ens varen donar diumenge, i que havem convingut en dir-ne derrota, cada president de casino pensa crear un partit nou, i cada descontent, un casinet per a ell sol. Però que pleguin tots aqueixos ambiciosos. Hi hà, des d'ara, a Barcelona, un partit que s'ho menjarà tot. I que no hi hà por que reventi d'indigestió, perquè ell mateix se porta el metge. Aquest partit és el queraltonisme. Vuit mil vots ja donen dret a fer-se il·lusions i els queraltonistes se les fan de valent.

Els amics del *desterrado* ja ho tenen pensat: fundaran un diari, una casa del poble i un «economato». I els botiguers correligionaris explotaran el nom del quefe; tindrem «corbates Queraltó», «anis Queraltó» i «paper de fumar Queraltó».

Però el partit nou necessita una altra cosa, además: un poeta que'l canti. No n'hi hà prou amb tenir clientela, adroguers, farmacèutics, matalassers. Si no tenen un poeta que'ls escrigui un himne i un music que'ls el posi en solfa, ja cal que's desin, que no faràn res.

La vaga dels tramvies

Ha esclatat el conflicte que's temia. La «Unió Tramviaria» va declarar la vaga des del dissabte passat. D'aleshores ençà han estat infructuoses les gestions realitzades per a la solució del conflicte plantejat.

Si es té sols en compte el nombre d'obres que han deixat la feina i la regularitat del servei de tramvies, se pot dir que la vaga és de ben poca importància. Els vaguistes són una minoria petita, la seva absència ha estat fàcilment suplida i, amb l'excepció de la línia de Sant Andreu, no s'ha remarcat cap deficiència en el servei. Per això el governador civil senyor Andrade va dir que ni tan sols considerava com a veritable vaga el moviment actual.

Però s'equivoca el senyor Andrade, i s'equivoca el senyor Foronda, si es pensen que'l moviment obrer iniciat morirà sense altres conseqüències. O per precipitació dels qui han deixat la feina, o per covardia dels que no l'han deixada, la vaga no ha sigut un èxit, des del moment que la gran majoria dels tramviaris no l'han secundada. Però amb tot i no ésser els vaguistes més que uns quants centenars, poden donar disgustos grossos al senyor gerent de la Companyia i al senyor governador de la província. Per de prompte, ja ha vist el senyor Andrade la lleugeresa amb que digué aquelles paraules de que ni tan sols considerava això com una vaga. Al cap de dos dies de pronunciar-les, ha hagut de treure tota la policia i tota la guardia civil al carrer i encara ha hagut de demanar tropa a l'autoritat militar.

El gerent de la Companyia ha vingut obrant aquests dies amb una deslleialtat manifesta. Ha intentat donar l'impressió de que accedia a les demandes dels obrers, i en realitat les ha rebutjades. I ha fet veure que era generós amb els vaguistes en l'hora mateixa que'ls tractava amb crueltat. La veritat evident és que'l senyor Foronda no vol regonèixer la societat de resistència dels tramviaris i es venja dels que l'han organitzada i dels que treballen per ella.

Nosaltres ens refermem en lo que deiem en la nostra nota anterior, o sigui que la formació d'un fort sindicat tramviari és inevitable, i que si en Foronda continúa oposant-s'hi perdrà la batalla.

A. R. I V.

Com fan les rodes, els de la «Lliga»

A manera de fer rodes electorals, com tot lo d'aquest món, ha avençat d'una manera extraordinària, perfeccionant-se fins al extrem de que'l partit polític que emplei el nou sistema, que per més detalls és inventat per la *Lliga Regionalista* i que anem a descobrir a nostres llegendors, pot assegurar-se el triomf, si és que li ha de venir de dos o tres mil vots, disposant solament d'una cinquantena d'homes de bona voluntat.

Aquest procediment electoral és, encara que sembli mentida, un dels secrets del triomf dels reaccionaris en la lluita del passat diumenge.

El sistema és el següent:

A les dugues de la tarde, hora en que quasi la totalitat dels electors que tenien intenció de votar ja ho han fet, passen pels collegis electorals uns xicotets que, per fer més depressa la seva feina, van en bicicleta, i els interventors del partit que usa el sistema (que fins avui ha sigut sempre la *Lliga Regionalista*) entreguen als xicotets una llista amb el nom dels electors d'aquell col·legi que encara no han anat a votar, els de les bicicletes se'n van corrent a les oficines electorals del partit en lluita que usa el sistema (en el passat diumenge era la *Lliga Regionalista*) i allí ja tenen tota mena de dats respecte edat, ofici, tipu, etc., dels descuidats electors que encara dormen, entreguen tota aquesta documentació als subjectes desaprovisius que's presten a fer aquest joc i cinquanta en cada districte, amb cinc papeletes cada un, fan un total de 2,500 vots, que donen el triomf, per poc empenyada que vagi l'elecció.

Veritat que és enginyós i poc exposat? ¡Oh la puresa del sufragi, si l'han de respectar els electors de la *Lliga*!

VOT

REPICS

A Companyia de Tramvies de Barcelona, durant l'actual conflicte societari, an els cobradors i conductors adictes a la casa, además del sou, els paga menjar de taverna i dormir de... cotxera.

Veritat és que s'ho cobra *con creces*, amb tants vols extraordinaris com convenen, o siga augmentant-los les hores de servei fins a l'infinit.

— I doncs... que no feu resistència, vosaltres? — pruguntàrem dilluns a un conductor.

— Carai! — respongué el subdit d'en Foronda — Encara vol que resistim més?

En un centre catòlic-recreatiu (àlies carlista), va representar-se, diumenge passat, a la tarde, un drama sagrat que porta per títol *San Hermenegildo*.

... oh, miracle!
 El sant, agrait, sens dubte, a l'homenatge dels carcundes, va fer guanyar l'acta de diputat a don *Hermenegildo Giner de los Rios*.

A la plaça de toros vella, diumenge passat, hi hagué un plè a vessar.

Hi vàrem veure gent de la «Lliga», del «C. N. R.», de la «Casa del Poble» i fins de l'estoica «Unió Catalanista».

Es veu que en materia de banyes no existeix el retraïment ni el vot en blanc. Per en Saleri vota tot el cens.

Es a dir, no'n tenen prou amb votar, sinó que paguen, aplaudeixen i demanen l'orella.

I posats a demanar, l'endemà demanen el cap dels polítics.

Ja ho deuen saber que fa alguns dies que havem estrenat sabre?

Suposo que l'esímat llegidor se'n alegrarà, com nosaltres... que tant se'ns en dóna.

Però, això de portar *sanabre* nou no deixa d'ésser una cosa que vesteix molt, i per aquest motiu la consignem.

La veritat és que'l vell era tan rovellat!..

Dos republicans, un nacionalista i un radical, a la Rambla del Mig, comentaven el resultat de les eleccions de diputats, que—com ja deuen sapiguer— ha sigut de funestes conseqüències per a la democràcia i per a les *vistes a Europa*.

— Jo, sabs què faria? — deia l'un.
 — Què? — responia l'altre.
 — Començaria per suprimir això que'n diuen «Atracció de Forasteros».
 — Per què?
 — Home!... que no ho sabs que la «Lliga» no vol *forasters* a Catalunya?

Ja ha arribat a Madrid el general Lyautey, que sembla ve a posar-se d'acord amb nosaltres per a fer millor les coses del Marroc.

Serà qüestió de posar-nos a tremolar de bell nou.

A propòsit del hoste militar francès, alguns impacients s'impacienten i desitjaríen saber

que és lo que s'està tractant entre dit senyor, a palau i a fóra.

Paciència, amics; per ara, banquetegen.

La Junta central d'Acció Catòlica Madrilenya s'ha felicitat a sí mateixa pel triomf obtingut a la capital, del seu confrare Rafel Marín Lázaro. Es veu que no tenien gaires pretensions. Amb poca cosa estàn contents.

El govern francès ha acordat regalar-nos l'armadura de Felip II.

Tantes mercès. Ara que s'apropen les processons de Setmana Santa, això ens serà d'una gran utilitat.

El successor se la pot posar per a fer els «armats».

El «Comitè de Defença» es plany de que no hagi sortit reelegit per Girona el jaumista Iglesias.

A mi també em sab forsa greu, llamp me matí! Ens alegrava tant l'existència, el tinyós de don Dalmau!

Com ho faràn ara, al Congrés, sense ell? Perque, la veritat, un circ equestre sense *ton-to* no té raó d'existir.

Els dos candidats monàrquics per Valencia, l'endemà de les eleccions, varen anar a l'església a fer-se dir una missa de gracies pel triomf obtingut.

Vetaquí una molestia que'ls regionalistes d'aquí no se l'han haguda de pendre.

Perque tots ells tenen oratori particular a casa seva.

Se diu que amb motiu del triomf regionalista (?), els homes de la *Lliga* porten rebudes la mar de felicitacions.

Seràn felicitacions... de pago?

Quan se n'enterin els escombriaires, són capaços d'enviar-los-hi totes les que'ls van sobrar de Nadal.

L'*Osservatorio Romano*, que ve a ésser la gazeta vaticanista, assegura que Pius X no s'ha ficat per a res amb els balls de moda i que no és cert que recomani la *furlana* als balladors catòlics.

Naturalment.

Si el Sant Pare coneix alguna *furlana*, se la voldrà per ell; i seria ben tonto d'atrasar-la als altres.

Exàmen en un col·legi clerical de la Bonanova:

— Veiam si sabs dir-me quantes menes de sexes existeixen?

— Tres.
 — Com s'entén, tres?
 — Sí, senyor: mascles, femelles i capellans.

A LES ENDEVINALLES DEL N. MERO 2339

A la xarada, *Escarola*; a la targeta, *La filla del mar, Guimerà*; a l'anagrama primer, *Ulls-Llus*, i al segon, *Matties-Estima*.

XARADA

— Prima-tres, dos-segona...
 — Adíós, Prima-dos-tercera.

Joan Rocabert

TARGETA

Guillem O. Ortigas
 en Santoña

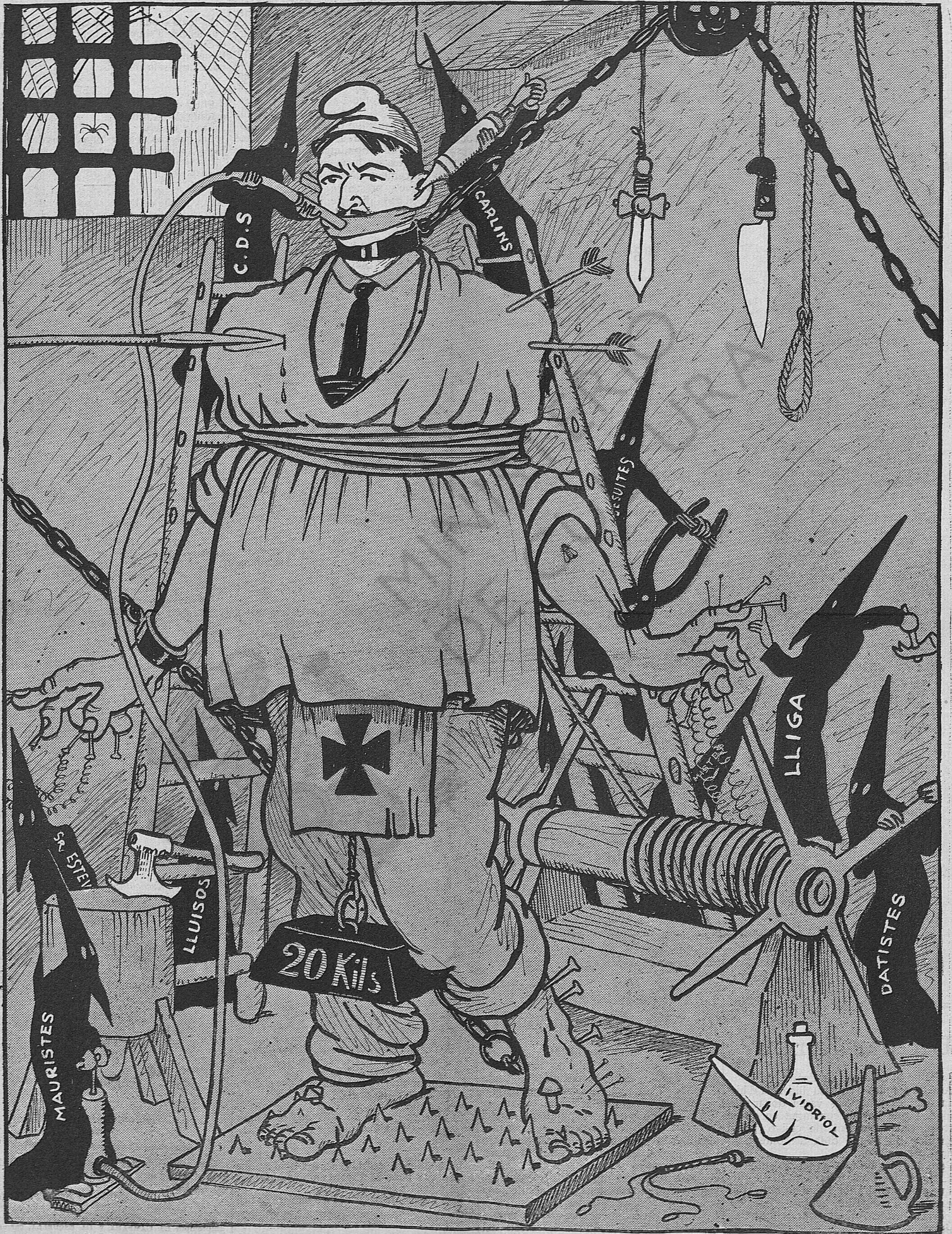
Combinar aquestes lletres de manera que diguin el títol d'una comedia catalana i el nom del seu autor.

Sebastià Gastat

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8
 Tinta Ch. Lorilleux y C^a

ESTADÍSTICA 170

PERSPECTIVES INQUISITORIALS

Com acabaràs, poble, si no t'apresses a escoltar la vèu de la Democracia